

Yleisten kirjastojen neuvosto 8.11.2013

Pasila

Ajankohtaista opetus- ja kulttuuriministeriöstä

Hannu Sulin

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

HE valtion vuoden 2014 talousarvioksi

- Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaa 29.80.30.
 - 4 713 000 euroa, + 4,4 %
- Valtionavustukset yleisten kirjastojen perustamishankkeisiin 29.80.34.
 - valtuus 4 500 000 euroa uusiin hankkeisiin, sama kuin 2013
- Valtionavustus Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhla-vuoden merkkihankkeen perustamiskustannuksiin 29.80.35
 - valtuus 30 000 000 euroa / keskustakirjasto
- Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat taiteen edistämiseen 29.80.52 / yleiset kirjastot
 - 4 887 000 euroa, - 3,3 %

Kuntien tehtävät ja velvoitteet

- OKM ei esitä yksittäisten tehtävien karsimista toimintaohjelmaan kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseksi 2014-2017
- Sen sijaan OKM esittää rakenteellisia muutoksia
 - **päivähoidon, esi- ja perusopetuksen, kunnan yleisten kirjastojen, yleisen kulttuuritoimen ja asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen valtionrahoitus budjetoitaisiin kokonaisuudessaan OKM:n pääluokkaan ja kunnan rahoitusosuus poistettaisiin**
 - **kunnat toimisivat edelleen palvelujen järjestäjinä**
 - **ratkaisulla varmistettaisiin kansallisen koulutus- ja kulttuuripolitiikan ohjaaminen**
 - **kuntien erilaisista olosuhteista ja kuntatalouksien eriarvoistumisesta johtuvaa koulutuksellista ja sivistyksellistä eriarvoisuutta voitaisiin vähentää**
 - **ohjauksen vaikuttavuuden kannalta oleellista on, että säädösperusteisten tehtävien määrittelyn lisäksi ohjaukseen liittyy myös tehtävien rahoitus ja erityisesti rahoitusperusteiden määrittely**

Vos-uudistus

- Valtionosuusjärjestelmän tarkoituksena on taata kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen järjestäminen ja niiden rahoitus koko maassa. Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen on osa hallituksen kuntauudistusta.
- Nykyistä valtionosuusjärjestelmää on pidetty monimutkaisena ja vanhentuneena. Valtionosuusjärjestelmää yksinkertaistetaan ja selkeytetään vähentämällä merkittävästi laskentakriteerejä ja poistamalla kriteerien päällekkäisyyksiä. Nykyjärjestelmässä kriteereitä on lähes 50 ja osa niistä on päällekkäisiä.
- Tehtäväkohtaisista määräytymisperusteista luovutaan
- Tukeutuu peruskuntaan ns. yhden putken kautta
- Määräytymisperusteiden laskentaperiaate selkiytyy; yleisperiaatteena on asukasluku * hinta * kerroin.
- Väestön ikärakenne ja sairastavuus ovat edelleen valtionosuuksien perusteena (määrittävät yhdessä 95 % valtionosuuksista). Valtionosuudet perustuvat jatkossakin merkittävästi kunnan väestön ikärakenteeseen ja sairastavuuteen.

Vos-uudistus

- Uusi valtionosuusjärjestelmä on pääosin kuntaliitosneutraali. Nykyisessä järjestelmässä olevat määräytymisperusteiden porrastukset poistetaan, mikä osaltaan vähentää kuntaliitosten esteitä.
- Järjestelmän kannustavuutta lisätään siirtämällä painopistettä kustannusten tasauksesta tulojen tasaukseen. Lisäksi verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen kannustavuutta lisätään (verotulojen kasvu hyödyttää jatkossa myös tasausrajan alapuolella olevia kuntia).
- Kustannustenjaon tarkistus valtion ja kuntien välillä säilyy. Tavoitteena on siirtyä kustannustenjaon tarkistuksessa nykyistä tiheämpään tarkistusajanjaksoon (esim. vuosittain). Nykyisin tarkistus tehdään neljän vuoden välein.
- Uusi järjestelmä otetaan käyttöön 2015. Varaudutaan kuntien välisten muutosten lieventämiseksi siirtymäaikaan.
- Investointiavustukset?